

דרך היחוד

הקדמה*

הנה כדי להבין ענין היחודים והעליות לדרך להקדים כמה הקדמות נחוצות. ראשית יסוד לדעת כי בתורת הקבלה ישנם שני חלקים, הענין האחד הוא לימוד וידעית כתבי האר"י ז"ל, והענין השני הוא הנקרא יחודים.

ובברר כתבו המקובלים האמתיים, (ורבינו הרש"ש, בעל הטקס ובעל הסולם) שמלבד ידעית כתבי האר"י ישנו החלק הנקרא יחודים. פירושן של דבר הוא שהם שבשער רוח הקודש לר' האר"י ז"ל מובאים יחודים פנימיים ע"י שמות ואירופים, אבל כל הענין של לימוד וידעית השמות גרידא הוא רק בעולם הבריאה, כי אמנם בודאי מי שמכוונס עושה יחוד נעלה וחשוב, אבל לא זו הכוונה כאשר מדובר ביחוד השלם והאמיתי, כי ענין היחוד השלם הוא יותר מורכב ונקרא היחוד הכולל. כמו שכתב ה"מקדש מלך" שהיחוד האמיתי הוא רק בעולם האצילות.

לפני פתיחת רשבי זיעוכי"א, ראה לעשות יחוד השלם, ואז גילה את האידרא

קדישא, אשר כל ענינה הוא עשיית היחוד השלם הכולל. והנה, יחוד אמיתי כזה הוא בעצם המשכת אור עליון אשר יכול להמתיק את כל הדינים, ולקרב את הגאולה השלימה במהרה בימינו אמן. היוצא מזה הוא, שידעית השמות הוא רק פרט אחד מתוך ענין היחוד האמיתי, והשלם הכולל את כל מהות האדם והעולמות, ומורכב מעוד כמה ענינים כמ"ס בהמשך בס"ד.

והנה היסוד הראשון שצריך לדעת הוא שהקבלה היא אור מסוים שהוא בבחי' סוד, וסוד נקרא רז, ורז הוא בגימ' אור. ולכן כל זמן שאין להאדם מושג באור הרוחני של הקבלה, אז אין זה נקרא שידעית קבלה בשלמות, כי יכול ללמוד הרבה קבלה ואין לו עדיין שייכות עם הלימוד, מכיוון שלפי האמת הקבלה היא אור רוחני, הנקרא רז.

ובדי לזכות לקבל את האור הזה של הקבלה, צריך להתחיל להשיג את האור של ספירת החכמה שהיא בחי' הביטול, וכמ"ס בס"ד. ועי' בספר הקנה דמכנה את תורת הקבלה בסם "חכמה הקבלה", והנה, כדי להבין את הענין, יסוד לדעת

* הנה נסתפקנו רבות אם להדפיס מאמר זה עלי ספר, בדבררים שברונו של עולם עסקינן כפי שתחזינה עיני הקורא, אשר ראוי לנסותן ואף לא נכתבו כראוי אלא על פי הבנת השומע בלבד ורחוק אלפי פרסאות ממקור חוצב, כולם פלע וחבורה ומכה עריה ולא רוככה בשמן. אבל לאחר רבות מחשבות החלטנו בכל זאת להפיץ בישאל למען לא נמנע טוב מבעליו, כיון שהם מפתחות חשובות לכל הרואה לעלות בסולם העליה אשר ראשו מגיע השמימה. וה' הטוב יכפר בעדיו ויגאלנו בב"א.

העונג, כי מוח החכמה הוא מוח העונג, והמקובלים האמיתיים זכו להגיע להשיג את העונג הרוחני הזה.

דחבנת ענין זה של העונג הרוחני יכולה להיות עפ"י הרגשת העונג שיש להאדם כאשר הוא למשל נכנס להתבוננות עמוקה בלימוד התורה, אשר היא בחינת ספירת הבינה, ואז אחרי שזוכה להשיג איזה ענין או חידוש בלימוד, מקבל אז מספירת החכמה עונג רוחני, וזה האור הוא אור אלוהי שעליו אנו מדברים. וזהו הענין של "דע לפני מי אתה עומד", כי "מי" הוא בחי' בינה, וע"י הבינה דהיינו ההתבוננות זוכה להגיע לבחי' "לפני מי", והוא מה שנמצא לפני מי, דהיינו יותר פנימי מבחי' ה"מי" בחי' הבינה, והוא ספירת החכמה.

דחנה, הסוד הראשון בענין זה הוא לדעת שכדי להכנס לבחי' החכמה צריך לירד למרכבה. ולבאר נקדים ונאמר, שהאדם הוא בחי' ז"א, שהוא רוח, ומתחתיו המרכבה, שהיא המלכות, והיא בחינת כסא. ולמעשה בדך כלל האדם, שהוא ז"א, מתקשר רק עם בחי' הבינה אשר הוא שורשו ולא יותר. אבל כדי לזכות להכנס לחכמה צריך הז"א לרדת קודם למלכות, ומשם יעלה לחכמה, ע"פ הכלל (רע"א מהימנא רנח ע"א) דאבא (שהוא חכמה) יסד ברתא (שהיא מלכות) היינו שמהמלכות מגיעים לחכמה. זה הענין הוא המפתח העיקרי בענין השגת האור.

דעתה נבאר, שהמלכות היא בחי' נפש, וענינה הוא כח הדמיון, (וזהו שילדים קטנים, שהם בחי' נפש בחי' מלכות, משחקים ומדמיינים כל מיני דמיונות, אע"פ שאין בזה כל אמת או מתקנה) ולכן המלכות נמצאת מתחת לאדם, ואין היא מחשיב אותה, בהיותו מכיר שהיא דמיון ולא אמת. אבל אפשר להשתמש בזה התכונה לעצמי

כי מחשבות האדם הם בדר"כ בחי' ספירת הבינה היינו בחי' יקות היפך הביטול, ובחינת החכמה שלו עדיין סתומה ומסוגרת. ולכן כאשר רצו המקובלים הראשונים להיכנס לחכמה הקבלה היו מתבודדים ופותחים בעצמם את ההכרה בספירת החכמה. ועי' בשערי קדושה, שם מובאים כמה לשונות ע"ד זה, מה צריך שיכוון האדם, כגון שהוא אור ומסביבו אור, וכו'. והסוד שבזה הוא שהקבלה היא חכמה שעל ידה יוכל להכיר את העולמות שהם עשירי, יצירה, בריאה, אצילות וא"ק. ואין זה מספיק ללמוד בספרי הקבלה באופן גשמי בלבד אלא הקבלה השלימה היא גם ענין של הכרה רוחנית. והנה מובא בשם הרה"ק ר' פנחס קורינר ז"ל שכל הענין של עליית נשמה והעניינים הקשורים לה, אין הם דברים קשים להשגה, וכולם הם מושגים של ביטול הקשורים לספירת החכמה.

דעתה, כדי להתחיל בע"ה לזכות לכל זה צריך קודם כל להבין על בריו מושג זה של האור, לא רק בדרך השגה, אלא בפועל, להכנס לזה ממע, ורק אחר כך אפשר לבאר ענין העליות. כמו כן, צריך להכנס לענין הזה בשלבים, שלב לאחר שלב, ובלי להחסיר שלב אחד בסולם העליות. ולכן צריך ללמוד מה כוונת המקובלים, כשנכנסו לזה הענין, וצריך לדעת שהשלב הראשון הוא המפתח העיקרי והיסודי לכל שאר השלבים הבאים אחריו.

א.

הסעף הראשון - בחינת החקיקה

דנה השלב הראשון הוא להכיר את בחינת החכמה, היא מוח ימין, בחי' האור הרוחני, ולפתוח את זה האור. והנה, לפי האמת אפשר לכוונת חכמת הקבלה בשם "חכמת

הקדושה ולהגיע לעונג הרוחני, בחי' החכמה שאין היא דמיון אלא עונג אמיתי.

והנה, כדי להגלית לירד למרכבה שהיא בחינת המלכות צריך בתחילה ללמוד מה הם הכללים של המלכות שהיא בחי' הנוק'. ראשית צריך לדעת כי הנוק' נקראת בחי' ישיבה, והז"א נקרא בחי' עמידה וכח הליכה כי האדם רואה ללכת ולעלות מדרגה לדרגה, והנוק' רואה בישיבה, ואינה רואה ללכת אלא מעבדת. לכן יק' בנוק' מידת העיקוב, וזה הכח שיש במלכות נקרא גם ענין החקיקה, והוא ענין של עיכוב אותו רעיון ודמיון במה באופן שאינו הולך הלאה, אלא נשאר גם באותו מקום.

מאידך, צריך לדעת כי כמובן עולם הדמיון כשלעצמו הוא מקום מסוכן, בהיותו מקום הקרוב לקלי', ויש גם דמיונות שאינם טובים ופרט לסכנה שיש בהם, לא יגיע מזה לשום עונג רוחני או מקום שבקדושה.

ע"פ, המכוון היודע להשתמש במחשבותיו ע"י שמשמש בכח הדמיון, ונשאר בבחי' חקיקה היינו ברעיון אחד, וע"י זה נעשה מרכבה להשראת האלוקות, אזי החכמה שהיא העונג האלוקי יכולה לשרות גם, על בחינת המרכבה. וכל זה הענין נעשה ע"י שמתחיל לעצוב דמיונות של קדושה, כמו למשל לחשוב על סקריה, או על האור המסובב את האדם וכו'.

ידה הענין מרומז בפסוק "בזאת יבוא אהרן אל הקודש" (ויקרא טז, ג), דהיינו בבחי' זאת, שהיא המלכות, יבוא אהרן אל הקודש, בחי' החכמה, שהוא האור האלוקי.

הנה, כל הכוונות של ר' האר"י ז"ל שאנו מכוונים צריכים עכ"פ להיות בתחילה **בדק** כל חקיקה ודמיון כנ"ל. וזו הדרך של

בחי' החקיקה הנ"ל, היא הדרך הראשונה וקלוב הראשון של עבודת הכוונות, דהיינו ללמוד איך להשקות המחשבה ולהתעבב גם, עד שזוכה שהכוונה פועלת מה צריכה לפעול.

והנה, כשמאחדים בחי' המלכות ביחד עם בחי' הבינה, שהיא כח ההתבוננות, וכשמשתמשים בכח ההתבוננות הזה עם בחי' המלכות דהיינו בדרך של חקיקה ועיכוב, אזי שניהם ביחד נעשים כח גדול היכול לפתוח לאדם את אור החכמה, שהוא אור העונג הרוחני. ולפי זה, ככל שיש יותר התבוננות, כך גם אפשר לצייר יותר בכח הדמיון דקדושה, ומשם לפתוח ולזכות עוד יותר לעונג הרוחני.

ב.

השער השני - בחינת האוירין

והנה, מה שביארנו עד עתה הוא יסוד ידוע אצל כל המתבודדים והמכוונים. ועתה נבוא לבאר ענין נוסף, שאינו מבואר בכל המקורות, והוא הענין המובא בכתבי ר' אברהם אבולעפיה ז"ל בשם ענין האוירין (כמובא בספרו "חיי עולם הבא" וענין ב"שערי קדושה" ח"ד למהרש"ו), והוא בחי' האויר שהוא חילוניות ספי' החכמה. וזהו שהמילה "אור" בתוספת אות יו"ד נעשית "אויר".

ובדי להבין ענין זה נקדים ונאמר שפנימיות החכמה, דהיינו אור העונג כנ"ל הוא הוא המחייב את האדם כל ימיו, כי בלי העונג כלל האדם לא מסוגל לחיות (כידוע לאדם החי ביסורים מרים ר"ל, קרוב למיתה מחיים). וכן הדבר בנוגע לחילוניות החכמה, שהוא האויר. היינו דכמו שהאדם מקבל חיותו מהמקיף הפנימי דחיה (חכמה) שהוא העונג כנ"ל, כך גם הוא מקבל חיות מבחינת חילוניות מקיף דחיה,

אור העונג האלוקי שהוא אור פנימיות החכמה.

והנה, הדרך הראשונה והשער הראשון שהסברנו, בחי' דרך הדמיון והחקיקה, היא דרך יסודית ופשוטה יותר להכנס לחכמה, והדרך השנייה שהיא ענין האורין היא דרך קשה יותר. לכן בדרך כלל כדאי להתחיל בדרך הראשונה, ובמשך הזמן לשלב גם את הדרך השנייה, כי באמת הדרך הטובה ביותר להכנס לאור העונג היא להשתמש בשתי הדרכים יחדיו, דהיינו קודם ע"י בחי' החקיקה בבחי' המלכות, ואח"כ גם ליייר ענין האור הנ"ל ע"י הנשימה שהוא נוסם. וע"י שחשוב בזו הכוונה תדיר וחוזר על זה ומקצר את שתי הדרכים יחדיו, יזכה להיכנס ביסוד שאת לאור האלוקי, שהוא פנימיות החכמה.

ועתה, נתחיל קצת להרחיב הדיבור בשני החקיקה, וראשית דבר נקדים וישיב נתונה והיא שתורת החסידות היא בעצם אור ספירת החכמה, ורמז לזה כי חסידות היא מלשון חסד שהוא בחי' חכמה, וכל ענפי דרכי העבודה ע"י החסידות חופסו תמיד לבני ע"י לאור החכמה, שהוא אור העונג האלוקי. והנה בחסידות חב"ד השתמשו יותר בבחי' הבינה, דהיינו באופן שאחר הרבה "התבוננות" יורדים לבחי' המלכות ומשם עולים לחכמה. אבל בחסידות קאליסק למשל, השתמשו רק בבחי' המלכות להגיע לחכמה בלי בחי' הבינה כלל, ודרכם היתה לקחת רק נקודה אחת של קדושה, אפילו מילה אחת, וקמה לבסוף ולתקוב ולקרות בזה המתקנה ע"י התבוננות (בדרך החקיקה הנ"ל, וע"י לכות לעלות. וזו הדרך של המלכות בלבד והיא נקראת דרך החזרה, ואשר לעשותה דייבור או במחשבה, והוא ע"י שחשוב

וענין זה הוא בחינת האור והנשימות שנוסם האדם. והנה, ע"י החלק החיצון יק לו להאדם איזו שהיא שליטה יותר ממה שיש לו שליטה על כח הפנימי החכמה, כי כמו שבנשימות יכול האדם למשל לעצור את הנשימה לזמן מועט, כך גם יק לאדם שליטה על בחינת האור שהוא חילוניות החכמה, וע"י זו השליטה יכול להכנס משם לפנימיות החכמה שהיא בחינת העונג הרוחני. והנה אם הדרך היא בשער השני שדרש אבנר להכנס לאור העונג. וכלל שהאדם יודע לטלטל יותר בה האור יכול להמשיך יותר את בחינת חילוניות החכמה ואז יוכל בנקל יותר להכנס משם לפנימיות החכמה.

וביארר ענין המשכת בחי' האור הוא, שהאדם מכון שאור הויה שהוא המקיף, נכנס ב' תדיר באור יקר ואח"כ יולא ממנו באור חזר והוא מרומז באור הגשמי שהוא נקבה. ואז בעצם שהוא נוסם יכול לבחון שבגימטריה הנכנסת בו דרך החושים היא כנגד בחי' האור שהוא חילוניות החכמה כנ"ל (דהיינו חילוניות דמקף חסד, ומשם עולה למוחין, ומשם יורד ללב, ומשם יורד עוד עד הכבד. ואז, ע"י הסבירות זו יכול להרגיש ביותר את אור העונג בארץ גופו. וכדי להמשיך על עולמו בחינה זו ביסוד, ישתדל לעצור ולהמשיך את הנשימה בשרו ע"י שטשם וסוגר את הנחיריים ואת הפה, וישכב את הנשימה בפנים ככל שאפשר עד שירגיש שהנשימה יורדת לו מהמוחין ללב, ומשם עד הכבד, ויכוין גם כנ"ל שזאת הנשימה היא בחינת האור הנ"ל, דהיינו חילוניות דמקף חסד המהימה אותו. ובזאת הדרך ילייר בעצמו ארץ שאור האלוקי, שהוא מקיף לחייה, נכנס בו ויולא ממנו ומסובבו תמיד. וע"י הדרך יזכה בס"ד להרגיש אח"כ

קטטל פסוק אחד או מאמר אחד וחזר עליו פעמים רבות, כמו למשל חזי שעה או שעה, עד שפותח משם את אור העונג).

החכה רבינו בעל התניא התנגד לזו הדרך (לעלות רק דרך בחי' המלכות), כי בדרך הזו יק' חסרון, שכלשך יכנס אח"כ לחכמה לא יכל משם לעלות עוד ולהיכנס לבחי' הכתר, שגא"כ כאשר נכנס בדרך ההתבוננות, ואח"כ חדר משם למלכות ונכנס לחכמה, אז יק' לו כח אח"כ לעלות עוד עד לכתר. אבל אין הכוונה שיעלה מן הבינה ישר לחכמה, בלי לירד למלכות, (וענין זה יתבאר עוד בהמשך).

וצריך לבאר עוד נקודה אחת בקשר למלכות, והיא בחי' הדמיון. כי הנה בודאי כח הדמיון הוא אינו מציאות, אבל עכ"פ ע"י שגזייר מספיק זמן את אור האלוקי בדמיונו, יכל משם אח"כ לעלות ולהכנס לאור האלוקי במשג. ואח"כ שאור האלוקי הופך לממשי ואינו קודר לדמיון כלל, אז מתבטל הדמיון הקודם, ודאינו הדרך שדרכו הגיע לשם, ומתברר שהדמיון היה דמיון בלבד, ושאר עט העונג האלוקי בלבד.

ג.

ענין המחיקה

החכה יק' עוד ענין שצריך ללמוד כדי להצליח בס"ד להגיע לבחי' החקיקה האמיתית. הוא ענין המחיקה, ופירושו הוא ללמוד איך לחזק ולבטל מחשבות אחרות המפריעות, כי האדם בטבעו מחשבותיו משוטטות, ובפרט מי שאינו מנוסה בענין של החקיקה וקשה לו להתמקד במחשבה אחת. והנה, בזה הענין כותב שכל "סולם העליה" שאחת הדרכים היא דרך חסרם כנ"ל, כי בדרך כלל ע"י החזרה שחזר

וחזר שוב ושוב על אותו ענין יכול לבוא לידו מחיקה, היינו למחוק כל שאר המחשבות המפריעות.

והדרך השניה לעשות מחיקה היא ע"י השמות הקדושים ובעיקר ע"י השמות טעטפיים, וגדשנאל, והעיקר הוא ע"י השם הראשון (טעטפיים), המסוגל לבטל מחשבות זרות.

והדרך שלישית, למחיקה המחשבות היא בהקדם מה שגילה לנו הבעש"ט זיעוכי"א שלפי האמת כל המחשבות שמטרידות את האדם ולא נותנות לו מנוחה הם למעשה מכח פגמיו והעבירות שגב. והענין הוא שכל מחשבה היא נילון שבה אליו לשיקן, וע"י שמכוון בשם שמחיה את אורו בנילון יכל לתקן הנילון ההוא, ואז בנילון הא"ל וכל מפריע לו יותר, ענין אם חסד שפאזח מסוימת מענייני העולם הזה יסור בשם שוא בבחי' אהבה וחסד ענין שם ה"ה בניקוד סגול (י"ד).

ולפי האמת, הדרך האמיתית למחיקה היא להשתמש בכל הדרכים הנ"ל גם יחד, דהיינו להסדיל קודם כל בחירה, היינו שיחזור על הענין שוב ושוב, ואח"כ אם באות מחשבות מטרידות השמש בשם טעטפיים, שהוא בעצם מתקן בנילון, כי בשם זה נרמז ט"פ ט"פ, שבה נילוני קדושה של ז"א ונוק' שנפלו שמטרידים את האדם, ואח"כ י"ה, מרמז שמחירים לשגיות, וע"י מתקנס ועולים להם. ואח"כ אם עדיין יק' מחשבות שגארו ומבלבלות אותו, צריך להשיג שורשם של המחשבות הללו, כי יק' רק ו' סוגי מחשבות כמנין ו"ק (וא"ו קצות), אם היא למשל מחשבה של אהבה, אז היא משורש חסד, מחשבה של גבורה ודינים,